

ADRIAN
MCKINTY

RÁNO
UŽ TU
NEBUDU

VYŠEHRA D | Thriller

Ráno už tu nebudu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz



Adrian McKinty
Ráno už tu nebudu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**

ADRIAN McKINTY
RÁNO UŽ TU NEBUDU

ADRIAN
MCKINTY

RÁNO
UŽ TU
NEBUDU

VYŠEHRA D

Najdu si sen, co dýchá,
loď odplouvá už zítra.
Rozstřílím lustry v baru
a ráno už tu nebudu.

Tom Waits: „I'll Be Gone“ (1987)

Čas se do nekonečna rozvětjuje a směřuje
k nesčetným budoucnostem. V jedné z nich
jsem vaším nepřítelem.

Jorge Luis Borges:

Zahrada, v které se cestičky rozvětvuji (1941)

VELKÝ ÚTĚK

Pípátka se rozkvílelo ve středu 25. září 1983 odpoledne v 16:27. Ve čtvrtéřinových intervalech se ozývalo pronikavé *cis*, což znamenalo – pro ty z nás, kteří se obtěžovali přečíst si manuál –, že jde o nejvyšší stupeň pohotovosti. Byl to výstražný signál rozesílaný všem policistům mimo službu, policejním zálohám a vojákům v Severním Irsku. Pro vyhlášení nejvyššího stupně pohotovosti existovalo jen pět důvodů a tři z nich se týkaly sovětského jaderného útoku, sovětské invaze a toho, co úředníci, kteří manuál sepsali, nonšalantně nazývali „nedovolený vstup mimozemšťanů“.

Takže by si člověk myslel, že se vyřítím přes pokoj, popadnu pípátka a s rostoucí panikou poběžím k nejbližšímu telefonu. To byste se ale přepočítali. Zprv jsem ji měl jako z praku – zhulil jsem se černým tureckým hašišem, který jsem si sám připravil a ubalil společně s voňavým virginským tabákem. A pak jsem taky na svém Atari 5200 hrál hru Galaxian, se zvukem v televizi zesíleným na maximum a se zataženými závěsy, abych si užil plně dramatický a hluboký zážitek. Pípátka jsem si nevšiml, protože jeho tvrdošíjně kvílení se velmi podobalo zvuku červených lodí, střemhlavě vyrážejících z hlavní galaxianské flotily do tak slastně předvídatelného útoku.

Nepředstavovaly vůbec žádné potíže, navzdory zvrácené genialitě mladičkých programátorů kdesi v Ósace, protože

já měl v rukou ovládnání a zručnost a oni jen jedničky a nuly. Sklouzl jsem joystickem doleva, zmizel obloukem do strany a snadno se vyhýbal jejich hromadným bombovým útokům. Takto zachráněný jsem se přesunul do středu obrazovky a celou flotilu vystřílel, zrovna když se její lodě snažily znovu zformovat. Teprve ve chvíli, kdy obrazovka zůstala prázdná a já zjistil, že se pomalu blížím svému předchozímu vysokému skóre, jsem si všiml na konferenčním stolku odloženého šedivého plastového obdélníčku, který pípал a vibroval s větší než obvyklou vehemencí, alespoň zpětně to tak vypadalo. Hodil jsem na přístroj polštář, posadil se zpátky na koberec a pokračoval další úrovní. Rozezvonil se telefon a nepřestával, takže jsem nakonec – spíš z nudy než ze zvědavosti – hru přerušil a zvedl sluchátko. Byl to seržant Pollock, který měl zrovna službu na stanici v Bellaughray.

„Duffy, ty nereaguješ na pager!“ spustil na mě.

„Možná mi sovětská armáda zablokovala signál.“

„Cože?“

„Co se děje, Pollocku?“ zeptal jsem se ho.

„Jsi v Carrickfergusu, že?“

„No jo.“

„Hlas se na své místní stanici. Tohle je poplach prvního stupně.“

„O co jde?“

„Něco velkého. Ve věznici Maze došlo k hromadnému útěku vězňů IRA.“

„Kristepane! To je teda průser.“

„Na všech stanicích je pěkný pozdvižení, kamaráde. Potřebujeme každého muže.“

„Fajn. Ale nezapomeň, že mám dneska volno, takže to bude přesčas se stoprocentním příplatkem.“

„Jak můžeš v takové chvíli myslet na peníze, Duffy?“

„Překvapivě snadno, Pollocku. Prostě na to nezapomeň. Dej to do hlášení.“

„Dobře.“

„Další skvělá prácička ze strany Vězeňské služby Jejeho Veličenstva, co?“

„To mi povídej. Můžeme jen doufat, že ten jejich binec

dáme do pořádku... Hele, nevadí ti, že půjdeš do Carrickfergusu? Víím, žes tam nebyl od té doby, co tě, ehm, degradovali. Můžu tě případně poslat na stanici Královské ulsterské v Newtownabbey.“

„Nedělej si starosti, Pollocku. Budu celej žhavej na teplo domácího krbu.“

„To doufám.“

Zavěsil jsem a obrátil se ke galaxianské flotile tiše se vznášející na televizní obrazovce: „Vraťte se ke svým mimozemským pánům a vyřídte jim, že nás pozemšťany není tak snadný zlikvidovat!“ S těmito slovy jsem vytáhl Atari ze zadní zdířky televizoru a přepnul na zprávy. Věznice Jejího Veličenstva Maze (dříve známá jako Long Kesh) byla vězením s maximálním zabezpečením a byla považována za jednu z nejstřeženějších a nejbezpečnějších káznic v celé Evropě. Pochopitelně kdykoli slyšíte slova jako „nejstřeženější a nejbezpečnější“, okamžitě vám přijde na mysl jiná belfastská inovace, „nepotopitelný“ *Titanic*. Zatímco jsem si oblékal uniformu a neprůstřelnou vestu, fakta se pomalu skládala dohromady. Z vězeňského bloku 7 uteklo třicet osm vězňů, vesměs příslušníků IRA. Propašované zbraně použili k zajištění rukojmích, poté se zmocnili dodávky z prádelny a prorazili s ní bránu. Zemřel jeden z příslušníků vězeňské ostrahy a dvacet dalších bylo zraněno. „Mezi uprchlími vězni jsou usvědčení vrazi i někteří přední konstruktéři bomb pro IRA,“ prohlásila rozrušená pohledná moderátorka ve studiu BBC.

„Tak to je úžasný,“ zamumlal jsem a přemítal, jestli mezi uprchlími trestanci bude i někdo z těch, které jsem do vězení dostal já. Uvařil jsem si šálek instantní kávy a dal si miskou cereálií, abych z těla vyhnal černý turecký hašiš, a vzápětí jsem vyrazil ven ke svému BMW.

„No, pane Duffy, že jste ještě dneska neslyšel zprávy?“ oslovila mě přes plot paní Campbellová. Měl jsem na sobě neprůstřelnou vestu, helmu z pohotovostní výstroje a v podpaží jsem si nesl samopal Heckler & Koch MP5, takže to ze strany paní Campbellové nebyla zrovna geniální dedukce, ale já se na ni jen ponuře pousmál a odpověděl: „Myslíte ty uprchlé vězně?“

Zastrčila si zatoulaný pramínek tmavě rudých vlasů za ucho. „Ano, je to hrozné, všechny nás povraždí ve spánku! Co udělám se svým Stephenem, který leží nahoře a není schopen pohybu?“ Stephenova „neschopnost pohybu“ spočívala v pravidelné konzumaci laciného ginu a vodky, z níž vyplývalo, že většinou už v době oběda byl nalitý jako Oliver Reed při natáčení *Tři mušketýři*. Byla to pohledná ženská, paní Campbellová, dokonce i navzdory svému trápení, noční košili z padesátých let a nedopalku cigarety, který jí visel z koutku úst.

„Ničeho se nebojte, paní Campbellová, já se brzy vrátím,“ řekl jsem a snažil se, aby to znělo, jako když Christopher Reeve v dvojce *Supermana* ujišťuje Lois, že generál Zod proti němu nemá žádnou šanci. Nebyl jsem si jistý, jestli v mém zosobnění Reeva zaznamenala prvek sebezparodie, ale v každém případě se naklonila přes plot, políbila mě na tvář rty ušpiněnými od popelu z cigarety a zašeptala: „Děkuju.“

Odpověděl jsem mírným pokývnutím, vydal se chodníčkem ke svému BMW a nasedl. Než jsem zastrčil klíč do zapalování, zase jsem vystoupil a podíval se pod auto kvůli bombě se rtuťovým spínačem. Žádná tam nebyla, tak jsem se vrátil do vozu a do přehrávače zasunul kazetu s albem Roberta Planta *Principle of Moments*. Poslouchal jsem to Plantovo sólové elpíčko už počtvrté a pořád jsem se nedokázal přimět, aby se mi líbilo. Byly tam samé syntezeátory, automatické bicí a pronikavě vysoké vokály. Šlo o znamení doby, a jelikož se už blížil podzim, dalo se téměř s jistotou prohlásit, že rok 1983 bude zřejmě nejhorším rokem populární hudby za přinejmenším poslední dvě desetiletí.

Projel jsem Skotskou čtvrtí a poprvé po dlouhé době odbočil doprava ke stanici Královské ulsterské policie v Carrickfergusu. Byl to velice zvláštní pocit a mladý strážný u brány mě neznal. Zkontroloval můj průkaz, přikývl, zadíval se na mě, zamračil se, zdvihl závoru a konečně mě pustil dovnitř. Zaparkoval jsem na mizerném parkovišti pro návštěvy daleko od stanice a vydal se k přepážce službu konajícího seržanta. Došlo tady k několika změnám. Stěny natřeli růžovou barvou jako v blázinci a všude stály květináče s kytkami. Věděl

jsem, že vrchní inspektor Brennan odešel do penze a na jeho místo nastoupil důstojník z Derry jménem superintendant Carter. Moc jsem toho o něm nevěděl, až na to, že je mladý, rázný a se spoustou nápadů – což, popravdě řečeno, znělo dost strašidelně. Ale nebylo to už moje panství, takže co mi bylo po tom, jak to tady vedou?

Kriminálku Královské ulsterské policie v Carrickfergusu vedl dočasně můj někdejší pobočník a čerstvě povýšený detektiv seržant John McCrabban, a to byla dobrá zpráva. Vyšel jsem po schodech nahoru, vklouzl dozadu do zasedačky a snažil se na sebe neupoutat pozornost.

„... by se mohlo případně hodit. Zahajujeme operaci Kotel. Blokujeme veškeré cesty vedoucí od věznice Maze. Naší oblasti jsou přístupové silnice na severu a na východě, hlavní silnice A2 a pochopitelně cesty vedoucí do hrabství Antrim. Činnost koordinujeme s pobočkou Královské ulsterské policie v Ballyclare...“

Carter byl vysoký, s vystouplým ohryzkiem a hnědými vlnitými vlasy. Vytáhlý dlouhán se výhrůžně nakláněl ze stupínku, jako by vám chtěl stříhnout jednu za ucho. Poslouchal jsem jeho promluvu, v níž hovořil o nebezpečích a výzvách a skončil odkazem na bojovný proslov Winstona Churchilla v Dolní sněmovně britského parlamentu z června 1940. Celkově to bylo jako řečnický výkon poněkud za hranou, ale někteří z mladších rezervistů začali na konci tleskat. Když jsme se pomalu vytráceli ze zasedačky, pozdravil jsem se s několika dávnými kamarády. Potřásl si se mnou rukou inspektor Duggie McCallister. „Rád tě zase jednou vidím, Seane. Sakra, kdybys přišel o pět minut dřív, zastihl bys ještě McCrabbana s Mattym, ale odjeli se zásahovou jednotkou. Jak se máš?“

„Docela to ujde, Douglasi. Jakej je ten váš nověj šéf?“

Duggie obrátil oči v sloup a ztišil hlas: „Kdyby neměl ke dvěma metrům, tak bych řekl, že je to malej zakomplexovanej chlápek, co se potřebuje producírovat na balkoně.“

„No jo. Vždycky ještě můžeš slupnout chlorpromazin a zapít ho whisky. Starej trik, funguje to.“

„Je to totální abstinent, Seane. Pije čaj. Chce zakázat

chlást na stanici. Vlastně pokud by měl člověk věřit těm jeho letákům, asi taky na celém ostrově.“

„Myslím, že tenhle přístup zkoušeli v Americe a jejich výsledky nebyly rozhodně nejpřesvědčivější.“

„No jo, jedna krize v jednu chvíli vždycky stačí. Seznámím tě s rozpisem služeb. Zvládneš ještě řídit land rover?“

„Není snad papež katolík?“

Vzal jsem si opancéřovaný policejní land rover a zamířil s partou nervózních strážníků na místo zvané Derryclone na březích Lough Neagh. Dostat se přes všechny policejní zátarasy nám trvalo dobré dvě a půl hodiny, teprve pak se nám podařilo dorazit do cíle a postavit si zátaras vlastní. Tak vypadala ta velebená operace Kotel v praxi.

Na Radiu 3 hráli Ligetiho *Requiem* a pochmurné náladě dvakrát nepomáhaly černé mraky, slabý déšť ani osamělé vrány, které na nás krákalý z prověšených telegrafních drátů. Když jsem otevřel zadní dveře roveru, dva muži z posádky si četli v *Novém zákoně*, jeden podle všeho brečel a jediný katolický rezervista si v prstech trapně pohrával s růžencem.

„Do pytle, kluci, tady je nálada jak v mikrobusu někde v Juárezu o Dušičkách. Nechte toho! Tohle je běžná rutina. Tady na žádný teroristický desperáty nenatrefíme, za to vám ručím.“

Postavili jsme zátaras na ospalé vedlejší silnici u Lough Neagh a po hodině či dvou nicnedělání muselo být jasné i tomu nejtupějšímu policajtovi, že k nám žádní utečenci z Maze nedorazí.

Viděli jsme helikoptéry s rozsvícenými reflektory, které přelétávaly z armádního letiště v Aldergrove, a v rádiu jsme se napřed doslechli, že ministr pro Severní Irsko zvažuje rezignaci, a potom, že snad rezignovala sama ministerská předsedkyně paní Thatcherová.

Nic tak radostného se ale nestalo. Nikdo demisi nepodal a já si před kluky zaprorokoval, že až se zveřejní výsledky vyšetřování o příčinách útěku z vězení, nikdo nad hodnost inspektora nedostane ani důtku. (Chcete-li důkaz o mých zázračných věšteckých schopnostech, přečtěte si Hennessyho zprávu z roku 1984.)

K našemu zátarasu přijel další land rover ze stanice Královské ulsterské policie v Ballymeně a tamní policajti mluvili s tak těžkým nářečným přízvukem, že jsme jim skoro nerozuměli. Většina jejich řečí se podle všeho točila kolem Ježíše a traktorů, což byla pro kohokoli, kdo nezná Ballymenu, dost nepravděpodobná kombinace. Pozdě večer pak dorazil ještě další land rover: v tomhle byli kluci dokonce až z Coleraine. Nikoho nenapadlo přivést horkou čokoládu nebo horké kakao, jídlo ani cigarety, ale inspektor z colerainské pobočky Královské ulsterské s sebou přivezl cestovní šachy, a to jen z toho důvodu, aby si užil potěšení, že nás všechny porazí. Pověděl jsem mu svůj oblíbený vtípek o Spasském (Novinář: „Čemu dáváte přednost, pane Spasskij, šachům, nebo sexu?“ Spasskij: „To velmi záleží na dané pozici.“), ale na něho to žádný dojem neudělalo a dal mi mat v jedenácti tazích.

Kolem půlnoci se rozpršelo víc a noc byla dlouhá a studená. Nad ránem jsme konečně zastavili první auto: Austin Maxi s postarší řidičkou, která se od poledne snažila dostat domů z kostela. V kufru ale, běda, neměla žádné uprchlé trestance. Zato měla plechovku s máslovými sušenkami, kterou jsme se jí však po krátké diskuzi rozhodli v zájmu dobrých vztahů ve společnosti ponechat.

Znudění do úmoru jsme na policejní frekvenci poslouchali zmatené a vzájemně si protiřečící zprávy. V západním Belfastu došlo k nějakým nepokojům, ale to byl obvyklý trik, jak odvést pozornost poldů, takže ústřední velení tam neposlalo příliš mnoho vojenských jednotek ani policistů, aby se s tím vypořádali.

Krátce před svítáním pak skutečně došlo k jistému vzrušení na jižním pobřeží jezera, když se pilot armádní helikoptéry domníval, že kohosi zahlédl, jak se skrývá v rákosí. Vysílačka se halasně rozštěkala a společně s několika dalšími motorizovanými hlídkami nás poslali, ať místo zkontrolujeme. Když jsme tam dorazili, malá jednotka velšských gardistů tam střílela ze samopalů do vody. Jakmile vyšlo slunce, uviděli jsme, že se jim podařil husarský kousek, když zmasakrovali unavené hejno grónských hus, které se tady nerozumně zastavily cestou do jižní Francie.

Kluci z Ballymeny si každý jednu husu vzali a jeli jsme zpátky na své stanoviště. Seděl jsem v kabině land roveru a naladil si čtvrtý program BBC. Podle posledních zpráv už dopadli osmnáct uprchlíků, ale ostatním se podařilo zmizet. V poledne jsme dostali jejich seznam. Až na jednoho jsem nikoho z nich neznal... Tím jedním ale byl Dermot McCann. S Dermotem jsme spolu v Derry chodili do školy svatého Malachiáše. Býval to moc chytrý kluk, předseda třídy, zatímco já byl jeho zástupce. Dermot byl pohledný, okouzující a dobrý ve sportu. Měl v úmyslu věnovat se novinářině, možná v televizi. Jenže nepokoje to všechno změnilo a Dermot se přihlásil jako dobrovolník do IRA, podobně jako jsem o tom v době kolem Krvavé neděle přemýšlel i já.

Řízením osudu jsem se já dal k policii a Dermot si, než ho jednoho dne zatkli, odsloužil několik let v Prozatímní irské republikánské armádě. Byl velmi nadaným odborníkem IRA na výbušniny a konstruktér bomb, jehož nakonec zradil udavač. Ten označil Dermota za důležitého aktéra, jenže chyběly jakékoli forenzní důkazy, takže ho nějaký vychytralý policajt dostal tím, že otisky jeho prstů nanesl na kostku gelignitu. Dermot byl shledán vinným a až do svého útěku si odpykával deset let za spiknutí a přípravu výbušnin.

Už dlouho jsem na Dermota nemyslel, ale v týdnech, které následovaly po útěku z vězení, jsme se dozvěděli, že patřil ke strůjcům promyšleného plánu. Dermot vymyslel způsob, jak propašovat do vězení zbraně, a jeho nápadem bylo též vzít vězeňské dozorce jako rukojmí a převléct se do jejich uniform, aby na sebe trestanci neupozornili hlídače na strážních věžích.

Dermotovi se podařilo dostat na jih hrabství Tyrone a odtud přes hranici do Irské republiky. Později jsem se od MI5 dozvěděl, že byl spolu s elitním týmem IRA spatřen v teroristickém výcvikovém středisku v Libyi. Ale už onoho deprimujícího pondělního rána na východních březích Lough Neagh, kdy z vody stoupala mlha a z šedivé zářijové oblohy se snášel drobný déšť, jsem věděl, že podle mrazivé logiky pohádkového příběhu se naše cesty opět jednou zkrříží.

MALÝ ÚTĚK

Byl pozdní večer chladného prosincového dne a vězeň č. 239 zrovna dělal, co mu šlo nejlíp: čekal. Nebýval v tom vždycky dobrý. Jako kluk býval agresivní a arogantní. Ve škole byl velmi nadaný, ale často netrpělivý a zbrklý. Čekat se naučil až ve věznici Maze. Jako jeden z vůdců IRA pobýval často na samotce, kde mu čekání bylo jediným společníkem. Pročkal tak v Maze pět let. Učil se, kul pikle, osnoval spiknutí. A tady, v této betonové rakvi na okraji pouště, čekal zase, třebaže zde bylo těžší udržet si nějaké povědomí o čase. V několika prvních dnech po svém zatčení zuřil, vztekal se a bušil pěstmi do železných dveří. „Je to všechno obrovský omyl!“ ječel. „Dostali nás sem podvodem!“ Nijak mu to ale nepomohlo. Způsobilo to jen to, že vtrhli dovnitř s gumovými hadicemi a umlčeli ho.

Věděl, že není v objektu sám, ale v celách vedle něho žádní vězni nebyli, což zvyšovalo jeho pocit izolace, stejně jako okénko vysoko u stropu, uzavřený vycházkový dvůr a dozorcí, kteří měli příkázáno s ním nemluvit a neodpovídat mu na otázky. Trvalo mu ale jen pár dnů rozpomenout se na své dávné schopnosti. Opět se naučil využívat čas a nenechat jej, aby využíval jeho. Začal číst francouzské romány, které mu dávali, i to, co zbylo z anglických novin, když se na nich vyřádl vězeňský cenzor. Cenzor je v každé kultuře opovrhovaná funkce a to, co takový člověk vystřihne ze stránek, odhalí bezpochyby mnohem víc, než si snad dokáže představit.

Začal si své myšlenky zapisovat do deníků, které mu dovolili si vést. Na každé druhé stránce kreslil popaměti svou matku, sourozence a výjevy z Derry. Musel vědět, že v době, kdy ho odvedou na vycházkový dvůr nebo do sprch, si čtou a fotografují, co napsal, ale bylo mu to jedno. Psal básně, poznámky k politickým manifestům a příběhy ze svého dětství. Možná psal dokonce i o mně, i když o tom pochybuji. Moje jméno se rozhodně nezmiňovalo v materiálech, které mi posléze dodala britská rozvědka. Popravdě řečeno jsem nikdy nepatřil k jeho nejlepším kamarádům; spíš jsem se snažil na jeho proslulosti přizívit, byl jeho nohsledem, obdivovatelem... Před maturitou jsem se dokonce na nějakou dobu stal jeho dvorním šaškem, přihrával jsem mu na vtipné glosy... dokud mě nezačal mít dost a nepovýšil do toho postavení nějakého jiného smolaře.

Jak ubíhaly týdny, zápisky vězně č. 239 v deníku byly čím dál propracovanější. Popisoval své zážitky z dospívání v padesátých a šedesátých letech v Bogside. Psal o tom strašném dni v Derry, kdy výsadbáři zastřelili třináct civilistů, kteří se jen účastnili mírového pochodu za rovnoprávnost... Zmínil se o tom, jak ho Krvavá neděle radikalizovala a spolu s ním i většinu mladíků ve městě.

Včetně mě, samozřejmě. Když jsem se naposled setkal s Dermotem McCannem tváří v tvář, bylo to v situaci, kdy jsem ho pokorně vyhledal, abych se zeptal, jestli bych nemohl i já vstoupit do Prozatímní IRA. On mě ale kategoricky odmítl. „Chodíš na Queen's University, Duffy. Jen tam zůstaň. Hnutí potřebuje lidi, kterým to pálí, stejně jako ty, co mají svaly.“

Když jsem se pak dal k policajtům, pochopitelně mě vymazal z veškerých svých myšlenek a ze svého života...

V onen poslední prosincový den stáhl vězeň č. 239 tenkou bílou matraci z postele a položil ji na podlahu cely. Do svého deníku si zapsal, že když leží v rohu cely u dveří, může občas skulinou úzkého okénka zahlédnout vysoko na obloze bělostný mráček. V jižním chamsinu cítil vůni pouště, a třebaže neměl vědět, kde ho drží, tušil, že se nachází jihovýchodně od Tobrukku, možná necelých dvacet kilometrů od egyptských hranic. Svoboda... kdyby se tak jen mohl dostat ven a vydobýt

si ji. Ale pokud někdo kdy měl na to, aby unikl z Kaddáfího žaláře, pak to byl Dermot McCann.

Ležel na podlaze a psal o obloze, jak se na ní v průběhu pozdního odpoledne mění barvy. Popsal *ful* i chlebové placky, které mu nosili v šest hodin. Psal o noční vězeňské symfonii: klíče otáčející se v zámčích, vrzání tenisek na vycíděné podlaze, muži hovořící o patro níž, vzdálené rádio, havěť venku na chodbě, nákladák lomozící po jedné z příhraničních cest, a když byl správný vítr, i vytí šakalů u některého z poušt-ních vádí.

Vězeň č. 239 psal a vyčkával. Zkoumal možnosti vlastní mysli a paměti. „Společnost zlepšuje porozumění,“ naškrábal si na první stránku sešitu, „ale pravou školou génia je samota!“

Onoho posledního prosincového večera zapálil zbytek červené svíčky (na sešitě zůstal červený vosk), nakreslil obrázek lišky, zachumlal se do deky a usnul. Bezpochyby se vzbudil s východem slunce, a když mu do cely strážní přinesli snídani, možná vycítil změnu jejich nálady a přístupu. Možná si všiml, že se na něho usmívají a že jeden z nich mu nese úplně nové oblečení.

NEHODA

Prosinec. Uběhl už rok od chvíle, kdy mě vyhodili z kriminálky a degradovali z detektiva inspektora na hodnost seržanta – obyčejného seržanta, tedy nikoli *detektiva seržanta*. Jak si asi umíte představit, když byl jednou člověk detektivem, jen obtížně se vrací k pravidelné policejní práci v uniformě na policejní stanici v pohraničí. Oficiálním důvodem, proč mě v Královské ulsterské policii vyrazili z kriminálky, byla skutečnost, že jsem porušil spoustu nablblých pravidel, ale popravdě řečeno to bylo kvůli tomu, že jsem urazil pár vysoce postavených agentů FBI v případě automobilky DeLorean, a ti mi chtěli trochu srazit hřebínek a poslat mě pěkně dolů po služebním žebříčku.

Policejní stanice na hranicích Jižního Armaghu představovaly vyšší dívčí pro budoucí alkoholiky a sebevrahy, s dodatečným vzrušením z možnosti, že člověka během pěší hlídky zastřelí nebo vyhodí do povětří. Mě však odrovnala noc, kdy jsme museli odvézt domů seržanta Billyho McGivvina, protože způsobil v hospodě opilecký výstup. Billy bydlel nedaleko ode mě, a navíc jsem byl u něj doma jednou na večeři, takže jsem byl jeho bezpečným odvozem pověřený právě já...

Bylo po deváté večer a jeli jsme po Lower Island Road do Ballycarry. V autě jsme seděli tři. Seržant McGivvin a já vzadu, Jimmy McFaul za volantem vpředu. Teoreticky mělo jít o rychlostní silnici pro motorová vozidla, ale ve skutečnosti

to byla pouze rozšířená dobytčí stezka, a když se proti nám vyřítilo auto, Jimmy s námi málem skončil v příkopě.

Ve snaze neoslňit protijedoucího řidiče vypnul Jimmy dálková světla. Díval jsem se skrz neprůstřelná skla land roveru, ale venku nebylo nic vidět: husté živé ploty po obou stranách silnice a za nimi močálovité pastviny.

V land roveru se ozvalo suché lupnutí.

„Co to bylo?“ zeptal jsem se.

„Netuším,“ odvětil Jimmy.

„Něco to muselo být.“

„Myslíš, že po nás někdo střílel?“

Zvuk kulek bušících do pancíře policejního land roveru jsem slyšel nesčetněkrát a žádná z nich nezněla podobně.

„To si nemyslím.“

„No jo, musíme ještě odvézt McGivvina domů,“ řekl Jimmy.

Manželka Billyho McGivvina před týdnem vzala jejich tři děti a ulétla z hnízda. Advokát McGivvinovi sdělil, že je v Anglii a že se s ním rozvádí kvůli opakované opilosti a domácímu násilí. McGivvin se rozhodl obvinění vyvrátit tím, že odešel do hospody Joymount Arms v Carrickfergusu a ožral se na šrot. Začal nadávat ostatním štamgastům, ženám nadával do „potvor“ a „kurev“, a když se ho ostatní snažili přimět k odchodu, vytáhl Billy služební revolver.

McGivvin byl příšerný policista už předtím, než ho opustila žena, a teď bude bezpochyby o poznání horší. Z toho jsem těžkou hlavu neměl. Starosti ve mně ale vzbuzovala možnost, že mi pozvrací uniformu, kterou jsem si teprve přede dvěma dny přinesl z čistírny.

„Je to v pohodě, kamaráde, všechno je v pohodě,“ opakovaně jsem ho ujišťoval. „Za chvílku budeš doma.“

„Blurgghhhh,“ odpověděl a na opancéřované dveře land roveru mu ukápla slina.

Do vesničky Ballycarry jsme dorazili bez potíží a našli jeho usedlost na Manse Street. Jimmy zaparkoval auto a vytáhl McGivvina do deště. Nemohli jsme najít klíče, nebyly dokonce ani pod květináčem, ani pod rohožkou, takže jsme se museli do domu vloupat zadním vchodem.

McGivvina jsme uložili do stabilizované polohy na pohovku v obývací místnosti. Postavili jsme mu poblíž kbelík a rozeprali knoflíčky na košili. Jimmy měl pocit, že v dosahu případných zvratků se nachází i na sametovém podkladu namalovaný obrovský obraz Ježíše pochodujícího na slavnosti Oranžského řádu, a tak jsme ho sundali ze zdi a odnesli do jídelny.

Pod stropním světlem v kuchyni zlověstně stály štafle. Ideální místo k tomu, aby si člověk hodil smyčku. Složil jsem je a strčil pod schody. „Kolik freudiánů je potřeba na zašroubování žárovky?“ zeptal jsem se Jimmyho, abych změnil náladu.

„Nevím,“ odtušil.

„Dva. Jeden mění žárovku a druhý drží penis... teda štafle.“ Jimmymu to nedošlo. „Tak to bychom měli,“ řekl jsem.

Vrátili jsme se k land roveru a já nasedl. Přišli jsme právě včas, abychom zaslechli oznámení první příchky vánoční hitparády pro rok 1983. Byla to „Only You“ od Vinceho Clarka – zpívaná *a cappella* jakousi nudnou vokální skupinou.

„Hudební vkus týhle země mě poslední dobou vyvádí z míry,“ prohodil jsem.

Jimmy se usmál úsměvem svých čtyřiaadvaceti let a nic na to neřekl.

Přinutil jsem ho přeladit na Radio 3 a zpátky do Jižního Armaghu nás provázel Bach.

Když jsme zaparkovali u policejní stanice, všiml jsem si, že boční zrcátko u řidiče je prasklé. „Podívej se na to,“ řekl jsem. „Nebrnkli jsme o něco cestou?“

„Ale kdepak, bylo prasklý, už když jsme odjížděli. Jsem si docela jistej.“

Na zrcátku nebyla žádná stopa po krvi nebo jiném forezním materiálu.

Zřejmě o nic nejde, pomyslel jsem si a vstoupili jsme do dobře opevněného úřadu, abychom zde strávili zbytek své směny.

POSTAVENÍ MIMO SLUŽBU BEZ NÁROKU NA MZDU

Blížil se konec naší pěší hlídky, což je ta nejnejpříjemnější chvíle z celé šichty, jak vám potvrdí každý polda nebo voják. Byli jsme kousek od policejní stanice na vrcholu kopce a nechat se zastřelit na dohled od domova by bylo nesmírně iritující.

Vesnice byla liduprázdná. Vládlo zde poklidné sobotní ráno, dlouho před otevřením trhu. Kráčeli jsme středem vozovky podél bílé dělicí čáry.

Domy po levé ruce se nacházely v Irské republice, ty napravo stály ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku. Naše práce spočívala v hlídání této hranice a k našim úkolům patřilo bránit pašování a volnému pohybu zbraní IRA, osob a peněz. Geografie z toho činila absurdní situaci. Když bylo v roce 1921 vytvořeno Severní Irsko, všichni předpokládali, že jde o dočasné řešení problému irské samosprávy. Nikdo seriózně neuvažoval o tom, že by se z komplikovaně narýsovaných okresních hranic plných zákrutů v hrabstvích Fermanagh, Tyrone a Armagh mohla někdy stát trvalá a policejně střežená hranice dvou samostatných států. Jenže se jí stala, a tak dnes tato hranice procházela polnostmi, vesnicemi, někdy rozdělovala jednotlivá hospodářství, a dokonce i domy. Všude podél ní se prostíraly exklávy, enklávy, úzké územní klíny a další naprosto nehlídatelné kartografické zvláštnosti.

A tady, ve vesnici Bellaughray, probíhala hranice přímo jejím středem. Technicky vzato jsme se měli držet pravé strany vozovky, protože jakékoli překročení bílé přerušované čáry znamenalo vpád na svrchované území Irské republiky a teoreticky diplomatický incident. Jenže kdybyste se opravdu drželi pravé strany, byli byste na ráně ostřelovačům z úbočí v hrabství Monaghan, takže když jsem vedl hlídku já, držel jsem se na irské straně ulice, kde nás chránily řady domů.

Postupovali jsme pomalu a pohybovali se v zákrytu. Dorazili jsme tak na kruhový objezd v centru Bellaughray, odkud to bylo ke stanici už jen nějakých tři sta metrů.

Vedl jsem osm mužů v neprůstřelných vestách a plně vyzbrojeni a s sebou jsme měli zásoby světlic, vysílačky a samopaly sterling. Byla to jako obvykle vyčerpávající hlídka. Prošli jsme přes bažinatá pole, táhli jsme se příkopy a přes kamenné zídky, močály, břečkou a mezi kravinci. Nenašli jsme žádné stopy po mužích z IRA, nenatrefili jsme na pašeráky benzínu ani zloděje ovcí, ba ani na ojebávače ovcí, když už na to přijde. Nicméně jsme poslední hodinu a půl docela reálně nasazovali životy.

Ostřelovači IRA byli dobří a díky americkým dolarům si opatřili prvotřídní rychlopalné pušky s dalekým dostřelem. Znali naše obvyklé postupy a trasy hlídek a mohli si na nás snadno počkat v nějakém skrytém doupěti nebo v úkrytu kilometr daleko.

Ale nepočkali si. Alespoň ne dnes dopoledne. Prošli jsme v řadě za sebou přes kruhový objezd a dorazili k malému katolickému kostelíku.

Starosti mi dělal živý plot, který se kolem stavby z červených cihel táhl kolem dokola. Byl hustý a nešlo jím vidět skrz, takže se za ním mohlo skrývat cokoli: muž se zbraní v ruce, skrytá výbušnina...

Vyslal jsem strážníka Williamse na průzkum a zbytku hlídky jsem mávnutím ruky nařídil zakleknout do pohotovostní pozice. Williams šel vpřed, nahlédl za plot a nic tam nenašel.

Vztyčeným palcem mi oznámil, že je vše v pořádku.

„Výborně,“ řekl jsem. „Jdeme dál. Už jsme skoro doma, hoši.“

Jak je pro konec prosince obvyklé, slunce bylo víceméně v tahu, pohlčené těžkými, křídově zbarvenými mračny, která se valila z pohorí Mourne. Ale dokonce i v těch nejchladnějších dnech jsme se kvůli strachu a těžké výstroji koupali v potu. Pod strmými svahy hory Slieve Gullion se prostírala nádherná krajina. Za časů popsaných v *Táin Bó Cúailnge* zde bývalo Cúchulainnovo království a v době svatého Patrika *terra repromissionis sanctorum* – země zaslíbená svatým. Dnes jsme ovšem na žádné světce nenatrefili a vlastně ani na žádné hříšníky.

Pár minut jsem šel jako první a potom jsem kývl na strážníka Browna, na jehož tváři se objevil vyděšený výraz jelena ze slavného Landseerova obrazu *Vládce údolí*.

„Jen běž, hochu, já jdu hned za tebou,“ ujistil jsem ho.

Ušel asi dvacet metrů a ztuhl. „Vozidla!“ zaječel.

Rozhlédl jsem se po ulici. Na jejím konci stála napříč vedle sebe zaparkovaná dvě auta. Jedním byl Ford Cortina, který podle mě patřil panu McCoghlanovi, místnímu řezníkovi, druhým oranžová toyota. Tu jsem neznal. Přemítal jsem, proč asi cestu zablokovali. Přepadení ze zálohy? Dvě automobilové nálože? Nebo něco naprosto nevinného?

Z obou výfuků stoupal kouř. Zvedl jsem pěst, aby to každý viděl, a mávl jí dolů. Všichni opět zaklekli na jedno koleno.

„Ta moje artritida,“ postěžoval si strážník Pike.

„Jenom pěkně k zemi,“ odtušil jsem. „A buďte ve střehu.“

Nakonec všichni zaujali pozici v podřepu nebo zpola v pokleku – kdyby měla být v těch autech nálože a proti nám se vyřítil rozžhavený šrapnel, podaří se člověku rychleji sebou seknout o zem.

Vyčkávali jsme. Na silnici před námi dosedl havran a začal do čehosi klovat. Automobily tam dál stály a z jejich výfuků se valil namodralý kouř. Motory běžely tiše na volnoběh. Strážník Daniels si začal víceméně falešně pohvizdovat písničku Toma Jonese z filmu *Co je nového, kočičko?* Vytáhl jsem dalekohled a namířil ho na konec ulice. U automobilů postávali dva muži a zdálo se, že spolu rozmlouvají.

„Hopkinsi, běžte tam a zjistěte, co se děje!“

„Proč já?“ opáčil strážník Hopkins.

„Protože jste na řadě, máte jít v čele,“ odpověděl jsem.

„Když vede hlídku inspektor Calhoun, vždycky podezřelé věci vyšetřuje sám,“ protestoval Hopkins.

„Proto mu taky platí tak nehorázný peníze, nemám pravdu? A už se zvedněte a koukejte to vyšetřit, než vás nakopu do zadku!“

„Dobrá,“ odušil Hopkins rozladěně.

„Běžte s ním, McBeth, kryjte mu záda, udržujte vzdálenost aspoň deset metrů. A oba stále ve střehu!“

Hopkins s McBethem se vydali k zaparkovaným automobilům a my ostatní zadrželi dech.

Věděl jsem, co si ti dva myslí.

Tak takhle to končí.

Prásk.

Výbuch korditu ve vrstvě střelného prachu: logaritmická expanze. Výbušnina trhající umělohmotné pouzdro, v němž je uložena. Rumělkový oheň. Celý život prožitý a ukončený v jediném okamžiku...

McBeth s Hopkinsem dorazili k automobilům, chvíli rozmlouvali s muži, kteří v nich seděli, a vrátili se k nám.

„Dva staří chlápci, jen si spolu povídají. Všechno je v pohodě,“ oznámil Hopkins.

Přikývl jsem, a zrovna když jsem se zvedal, ozvalo se odkudsi z hor hlasité lupnutí. Rozkaz, aby šli všichni k zemi, jsem vůbec nemusel dávat. Než jsem stačil otevřít pusu, všichni už leželi.

„Je někdo zraněnej?“ zařval jsem a začal jednoho po druhém vyvolávat jménem.

„Pike?“

„Já jsem v pohodě!“

„Brown?“

„V pořádku.“

„Daniels?“

„V pořádku.“

„McCourt?“

„V pořádku.“

„Hopkins?“

„Navzdory veškerému vašemu úsilí, seržante, jsem i já v pořádku!“ prohlásil zatrpkle.

„McBeth?“

„Jo, v pohodě.“

„Viděl někdo, odkud se střílelo?“

Nikdo nic neviděl. Nikdo nic neviděl a nikdo netušil, co to bylo za zvuk. Dva staříci před námi si dál povídali.

Otázka zněla, jak dlouho bychom tady měli zůstat ležet. Nemohli jsme se celý den objímat s asfaltem. „Takže jo, Pike, McBeth, McCourt – přesuňte se na levou stranu silnice a bedlivě pozorujte ty zatracené hory. Když zahlédnete obláček kouře nebo když se tam něco zatřpytí, střílejte. My ostatní se ve valčíkovém rytmu postupně stáhneme nahoru po cestě. Až od nich budeme sto metrů, zastavíme se a budeme je krýt. Je to všem jasný?“

„Ano, seržante Duffy!“ ozvalo se několik z nich – i když zdaleka ne všichni.

Pike, McBeth a McCourt přeběhli do příkopu na straně Irské republiky a zamířili samopaly do kopců. Jestli to vůbec byl ostřelovač, pak už bude pochopitelně v dobrém úkrytu a pár set metrů daleko, přičemž sterlingem jste se mohli spolehlivě trefit maximálně na třicet metrů. Kdyby ale začali pálit všichni tři naráz, možná by něco zasáhnout mohli.

My ostatní jsme se zvedli a běželi vzhůru po silnici. Zastavili jsme se a počkali, až se Pike s jeho kamarády dostanou na naši úroveň.

Stejný postup jsme zopakovali ještě dvakrát, až jsme doběhli ke stanici.

Nikdo už po nás nestřílel. Jestli to byl ostřelovač, byl velmi opatrný. Jeden výstřel a hotovo. Hlídkovali jsme na téhle ulici denně. Bude mít ještě další příležitosti.

Nechal jsem všechny chlapy z týmu vstoupit na stanici před sebou, vešel jsem až jako poslední. Úplně jsem se uklidnil až poté, co se za mnou zavřela mohutná železná vrata. Když jsem prošel dvojitými dveřmi do šatny, byl jsem jako obvykle naprosto vyčerpaný, ale ti hajzlíci mě ani nenechali sundat si neprůstřelnou vestu...

Hajzlíci byli dva, hňupové z oddělení vnitřních záležitostí v civilu, naprosto postrádající smysl pro humor. Na sobě měli staromódní černá vlněná sportovní saka, bílé košile a k tomu červené kravaty. Jeden se pyšnil zrzavým policajtským knírem, ten druhý černým.

„Seržant Duffy?“ otázal se Zrzavý knír s mírným skotským přízvukem.

„Ano?“

„Pojďte s námi do vyšetřovací místnosti číslo dvě,“ řekl.

„Můžete minutku počkat?“ odpověděl jsem a nechal je čekat, než si sundám výstroj.

Pak jsem šel za nimi betonovou chodbou do vyšetřovací místnosti, normálně určené pro výslechy podezřelých. Tam už čekal strážník Jimmy McFaul. Jimmy už evidentně něco vykecal, protože měl na krajíčku a nedokázal se na mě ani podívat.

Neměl jsem sebemenší představu, o co by mohlo jít. Konopí, které jsem otočil z důkazní místnosti v Carrickfergusu? Jenže to už bylo dávno, a co by s tím mohl mít společného Jimmy?

„Posaďte se, Duffy,“ pobídl mě Zrzavý knír.

„Můžu se něčeho napít? Byl jsem na pěší hlídce podél hranice. Z takové práce člověk dostane žízeň, ale o tom asi vy, hoši z vnitřních záležitostí, nebudete mít ani potuchy, co?“ prohlásil jsem a vyšel zpátky z místnosti, vzal si z automatu kolu a přiložil si plechovku na chvíli k čelu. Otevřel jsem ji, pořádně si přihnul a vrátil se k nim.

Sedl jsem si vedle McFaula. „Co se děje, Jimmy?“ zeptal jsem se ho.

Očima upřeně pozoroval vlastní boty.

„Řídil jste policejní land rover na Lower Island Road přibližně ve tři čtvrtě na deset večer 20. prosince?“ zeptal se Černý knír.

„Cože?“

„Na té silnici byl ten večer váš land rover jediný. Nemá smysl to zapírat,“ dodal Zrzavý knír.

„Váš kolega už nám všechno řekl. Jeli jste po té silnici, vy jste řídil, někoho jste srazili a nezastavili jste,“ řekl druhý trouba.

„Jimmy, ty jsi jim řekl, že *já* jsem řídil?“ zeptal jsem se ho. Jimmy na to nic neodpověděl a dál upřeně zíral do prostoru, kde se jeho pohled střetával s podlahou.

„Někoho jste srazil, Duffy. Podle toho, co strážník McFaul tvrdí, jste si to zřejmě ani neuvědomil, ale srazil jste člověka,“ řekl Černý knír.

„Je v pořádku?“ zeptal jsem se.

„Srazil jste ho do příkopu bočním zrcátkem. Byl otřesený a zlomil si prst, ale přežije to. Jednadvacetiletý kluk, který se vracel domů z fotbalového tréninku. Na zádech měl batoh, o ten jste zavadil. To ho zřejmě zachránilo před vážnějším zraněním.“

„Díkybohu aspoň za to,“ řekl jsem.

„On nás ale přesto zažaluje, že ano?“ prohlásil Zrzavý knír.

„Nevím, co vám tady ten přízrak z podělaný minulosti navyprávěl, ale já jsem ten večer neřídil. Seděl jsem v roveru na zadním sedadle a dělal vše pro to, aby se seržant McGivvin neudusil vlastními zvratky a aby mi nepoblil zelený stejno-kroj. Seržant McGivvin vám to dosvědčí.“

„My jsme se ho na to už ptali. Seržant McGivvin si na celou záležitost vůbec nepamatuje,“ trval na svém Černý knír s prohnáním úsměvem. „Takže je to jen vaše slovo proti slovu strážníka McFaula.“

Přikývl jsem. *Takže takhle to tedy bude.*

„Oba jste tímto postaveni mimo službu bez nároku na plat, dokud nebude uzavřeno vyšetřování,“ prohlásil ten mohutný skotský hajzlík.

„Zbraň si můžete ponechat pro osobní ochranu, ale není vám dovoleno opustit Severní Irsko. Nebudete se hlásit do služby,“ dodal tulpas č. 2.

Jimmy verdikt přijal a vytratil se z vyšetřovny. Povyprávěl jim svoji verzi příběhu jako první. Byl to donašeč a ze mě udělají obětního beránka. Jinými slovy jsem byl totálně v pytli. Zrzavý knír se posadil na židli, kterou Jimmy uvolnil. „Jsem vrchní inspektor Slater,“ představil se a podal mi ruku.

Nepřijal jsem ji. Tu starodávnou hru jsem dobře znal. Napřed hůl a potom vrazit mrkev do zadku. „Co to má všechno znamenat?“ zeptal jsem se. „Prostě vyklopte, co za tím je.“

„Co za tím je? Pro vás tím všechno skončilo, Duffy. Nebudou s vámi jednat v rukavičkách. Měl bystě vidět svůj spis, kamaráde. Kristova noho! Všude červené záložky. Měl jste štěstí, že vás nevyrazili už ve dvaosmdesátém. Od té doby jste byl pořád v podmínce,“ řekl Slater.

„Ten land rover jsem neřídil,“ řekl jsem.

„Co je nám po tom? Pro nás jste hoch tohoto měsíce vy. Pěkně výživný seržant. My potřebujeme plnit svoje kvóty a vy do toho přesně zapadáte,“ pokračoval Slater.

„Neřídil jsem!“ trval jsem na svém.

„Váš kamarád Jimmy tvrdí, že jste řídil. Ten je bezúhonný a vy ve vašem nelichotivém spise máte pěkně zaděláno.“

Zapálil jsem si cigaretu. Aspoň jim Jimmy neřekl o mém freudovském vtipu o péru. Ale na tom nezáleželo. Na ničem nezáleželo. Kola už se dala do pohybu. „Takže už je všechno vyřešeno, rozumím tomu dobře? Jsem obětní beránek?“

„Sloužíte u Královské ulsterské kolik? Osm let?“ zeptal se Slater.

„Skoro devět,“ odpověděl jsem mu.

Slater se ke mně naklonil a ošklivě se usmál. Měl zažloutlé zuby. „Nemusí to skončit skandálem, že ne?“ řekl.

„Tak jo, dejte mi nabídku. Na čem se dohodneme?“ zeptal jsem se.

„Nemáte nárok na penzi ani na výsluhu, ale my vám je ponecháme, jestliže přijmete plnou odpovědnost, v klidu rezignujete na svou funkci a nebudete z toho dělat problém.“

„A co když nerezignuji?“ zeptal jsem se.

Slater dlaní naznačil podříznutí krku. „Disciplinární řízení s plnou parádou. Nenechte se mýlit, budete shledán vinným a propustí vás ze služby bez možnosti návratu a bez výsluhy. A nemyslete si, že vás zachrání, že jste fenián. Během své krátké a nijak oslnivé kariéry jste stihl namíchnout spoustu lidí.“

Přikývl jsem, típl cigaretu o desku stolu a vstal.

„Budu o tom přemýšlet,“ řekl jsem.

DOPIS

Nový rok 1984. Ale nesledoval nás žádný Velký bratr. Všem bylo všechno šumák. Irsko bylo ostrovem plovoucím kdesi v Atlantiku a všichni rozumní lidé chtěli plout ještě někam dál, za hranice jeho břehů, za hranice své představitosti...

Nový rok se vlekl. Dny splývaly jeden s druhým. Jednou byla ráno plískanice, podruhé přšelo.

Procházel jsem se po městě, a když jsem se vrátil domů, zkontroloval jsem poštu, jestli mi už nepřišly k podpisu propouštěcí papíry. V Carrickfergusu vládl chaos. Rozsáhlé oblasti byly rozplánovány k demolicím a rekonstrukcím. Stály za tím peníze z EHS a místní to vnímali jako dobrou věc, i když to znamenalo jen tolik, že jsme se ocitli vysoko na seznamu „Měst, která jsou totálně v hajzlu“, sestaveném EHS.

Chodil jsem ulicemi, popíjel v hospodě a sledoval dlouho do noci televizi, ve které už běžely jen naučné filmy varující děti před nebezpečím utonutí v lomu nebo zvednutím neznámého balíčku, v němž se ve skutečnosti skrývá nastražená výbušnina.

Jednou v noci dostala jakási stará žena na druhém konci řadovky nějaký záchvat a začala křičet: „Už přichází! Už přichází!“ Kdo měl přicházet, se nikdy nevysvětlilo, ale ona to oznamovala tak přesvědčivým způsobem, že vznikla menší panika a celá Coronation Road vyšla na ulici.

Jindy jsme v noci uslyšeli z Belfastu tak jasně vybuchnout tunovou nálož, že to klidně mohlo být na konci ulice.

Znamení, zlé předtuchy, osamělé straky, černé kočky, bomby, hrozby bombovými útoky, věčně kroužící vrtulníky...

Jednou ráno konečně ležela na rohožce v předsíni bílá obálka.

Vzal jsem si ji do obýváku a rozhrábl žhavé uhlíky v krbu. Zapálil jsem si cigaretu, zhluboka se nadechl a obálku otevřel. Formální text „plného přiznání“ k podpisu, notářského ověření a vrácení do centrály Královské ulsterské policie v Belfastu.

Podmínky byly relativně velkorysé. Náhradou za doznání ke zločinu dostanu předčasný důchod s výsluhou, třebaže nemám odsloužený náležitý počet roků.

Přečetl jsem si dokument dvakrát, nalil si mimořádného panáka jednosladové Glenfiddich a podepsal všechno, co bylo třeba podepsat.

V devět hodin jsem odjel do Carrickfergusu a vyhledal Sammyho McGuinna, svého holiče, který zároveň pracoval jako státní notář. Sammy byl jediný komunista ve městě, právě on mě zasvětil do zvláštního požitku z poslechu albánského rádia. Přečetl si dokument a zavrtěl hlavou. „Já vím, že teď to ještě nechápeš, Seane, ale tohle je to nejlepší, co se ti mohlo stát. Jako příslušník policie jsi nebyl nic než lokaj tyranské vlády potlačující vůli lidu. A navíc katolík! Tak chytřej kluk jako ty.“

„Byla to práce, Sammy. Práce, ve který jsem byl dobrej.“

„Moc je pro duši zlá!“ prohlásil a dál už mluvil o lordu Actonovi, Jürgenu Habermasovi a o stanfordském vězeňském experimentu.

„Hele, nemohl bys mi prostě notářsky ověřit ten formulář, Sammy?“

„Ale jistě,“ přisvědčil, přidal svou pečeť a podpis a mumlal přitom cosi o Thatcherové a Pinochetovi.

„Vidím, že jsi na dně, zadarmo tě ostrhám,“ prohlásil a pustil tu nejveselejší hudbu, jakou si dokázal představit, což byla Mozartova Symfonie č. 40.

Když mě paní Campellová viděla přicházet od holiče, prohodila: „Byl jste si nechat udělat hlavu, pane Duffy?“

„Já si nenechávám ,dělat hlavu‘. Já si ji nechávám ostříhat,“ odpověděl jsem zarputile.

Přešel jsem přes ulici k poště, koupil si známku k odeslání první třídou, nalepil ji na přiloženou odpovědní obálku, odeslal dopis a v tu chvíli jsem jako lusknutím prstů opustil policejní sbor.

NÁVŠTĚVA

Ubíhal čas. Dny přešly v týdny. Týdny v měsíce. Studený únor. Sychravý březen. Jak říká Ezra Pound, život běží jako polní myš, která nepohne ani stéblem trávy. Většinou jsem chodil do knihovny a četl si noviny: místní provinční zprávy, vyčpělé redakční úvodníky, omezený rozhled. Občas jsem se probíral gramofonovými deskami s vážnou hudbou a nedělal nic až do šesti hodin, kdy už se zdálo být vhodné začít tiše popíjet polskou vodku nebo antrimskou samohonku a poslouchat při tom Wagnera, Steva Reicha nebo Arvo Pärta. Podivná miléniová muzika pro podivné miléniové časy.

Šel jsem na úřad práce, kde mi řekli, že nemá vůbec smysl, abych se hlásil do jejich evidence. Vzhledem k pravidelně přicházející výsluze by museli prozkoumat mé majetkové poměry a určitě bych na žádnou další podporu nakonec nedosáhl. Úřednice mi doporučila, abych se odstěhoval do Španělska, Řecka nebo Thajska nebo prostě někam, kde by mi měsíční šek z Královské ulsterské policie pohodlně stačil k živobytí.

Měl jsem pocit, že to je dobrá rada, a půjčil jsem si z knihovny pár knížek o Španělsku.

Bezcílně jsem se toulal po ulicích. Pozoroval jsem. Pozoroval jsem jako detektiv. Kluky hrající fotbal. Kluky malující výhrůžné obrazy na domovní štíty. Houslisty a cellisty hrající před bankou pro pár měďáků. Muže na High Street nabízející, že vám za cenu šálku čaje odrecitují jakoukoli báseň, na kterou si vzpomenete.

Jednou večer jsem se v hospodě připlétl do rvačky. Obvyklá záležitost. Vrazil do mě postarší chlápek. „Promiň, kamaráde,“ omluvil jsem se. A vznikl z toho pěstní souboj. Dostal jsem ho levačkou, ale než jsem se nadál, ušetřil mi ten hajzl pět ran svou pravačkou. Brada, břicho, ledviny, znovu břicho... Muselo mu být přinejmenším šedesát. Pomohl mi na nohy, koupil mi panáka a spustil historky o tom, jak získal titul ve střední váze a jak trénoval Johna Wayna pro roli bývalého boxera ve snímku *Tichý muž*. Znělo to uvěřitelně, ale já z toho byl tak zmatený, že jsem nedokázal říct, jestli je to pravda, nebo totální hovadina... Jel jsem domů taxíkem, vypil koktejl s vodkou a limetkovou šťávou, vzal si desetimiligramovou tabletku valia a šest aspirinů a šel do postele.

Nad ránem jsem se probudil, pohlédl na lahvičku s aspirinem vedle sebe a přemýšlel, jestli šlo o zbabělý, polovičatý pokus o sebevraždu. *Zbabělý*, protože jsem měl pořád u sebe svůj služební revolver, který jsem si směl jako bývalý policista ponechat ještě rok po odchodu ze služebního poměru. To byl přece způsob, jak to udělat. Čistý průstřel obou hemisfér osmatřicítkou s tlumičem.

Bolelo mě břicho, a tak jsem se vydal do Carrickferguské nemocnice, kde mě čekala překvapivě plná čekárna. Lynchovské noční postavy jako vystřižené z autobusového nádraží. *The Open University* na černobílé televizi. Vousatý fyzik: „Život představuje termodynamickou nerovnováhu, ale entropie nás nakonec všechny dožene...“

Jo.

Břicho mě trápilo čím dál víc, a tak mě dali na kapačku. Doktor na pohotovosti prohlásil, že to přežiju, ale že jsem neměl ty léky míchat. Dal mi leták, jak předcházet depresi. Šel jsem domů, zabalil se do prostěradla a vyšel na podestu schodiště. Z nově zbudovaného ústředního topení někde kapala voda a opravář tvrdil, že k řádné opravě přístroje připomínajícího varhany si musí nechat poslat součástku z Německa. Vysvětlil mi, že to bude trvat týdny, možná déle než měsíc, a tak jsem si vypůjčil další petrolejová kamínka a popravdě řečeno se mi zamlouvala víc. Petrolejová kamínka představovala moji svatyni a já si vychutnával jejich teplo,

vůni santalového dřeva a světlo v podobě fuchsinově zbarveného měsíčku.

Ležel jsem u nich a nechal se omývat jejich horkým vzduchem, zakryl jsem se jím jako peřinou.

Kdysi dávno jsem podobnými kamínky zabil chlapa.

Ne. Byl jsem to já? Skutečně se něco takového přihodilo?

Nebo to byl jen útržek jakéhosi snu...?

Loďky bez vesel... Snové lodě... Polostín vlčí hodiny.

Svítání.

Sešel jsem dolů do přízemí.

Děšť. Obloha barvy popelnice. Armádní vrtulník klouzající podél zarputilých hnědých kopců.

Zahlédl jsem se v zrcadle v předsíni. Byl jsem vychrtlý, otlučený, bledý. Nehty jsem měl dlouhé a za nimi špínu. Vlasy rozčuchané, husté, tmavé, s šedinami na obou spáncích a na kotletách. Vypadal jsem jako kluk z plakátu s reklamou proti závislosti na heroinu. Ne že bych se sám na tu cestu vydal. Zatím ne. A když už mluvíme o exotických darech Orientu... Nebyl by tady snad někde...

Prohrabal jsem odpadkový koš pod kuchyňským dřezem a našel zbytek jointu, v němž pořád ještě zbývaly dva centimetry konopí. Uvařil jsem si kávu a vylepšil si ji panákem černé Bushmills. Vrátil jsem se do obýváku, chvíli hledal mezi gramofonovými deskami, až jsem se dostal k *Velvet Underground & Nico*. Nasadil jsem přenosku na „Venus in Furs“, napil se kávy, zapálil si zbytek jointu o plamen v petrolejových kamínkách a potáhl. Petrolej. Hašiš. Viola Johna Calea. Hlas Lou Reeda.

Trochu oživený jsem vyšel ven a sebral lahve s mlékem. V zatáčce Coronation Road o čtyři domy dál stálo cizí auto. Bílý Land Rover Defender s dvěma siluetami uvnitř. Muž a žena, ona na místě řidiče. Otiskl jsem si podobu vozu do paměti, odtrhl zlaté staniolové víčko z hrdla láhve a mléko si nalil do kávy. Pozoroval jsem auto a popíjel. Z oblohy barvy špinavé vody z nádobí začalo drobně mrholit.

„Ježíš je Pán!“ rozplýval se nadšením některý z mých sousedů a vykřikoval tu pravdu jako ranní pozdrav. Naposled

jsem se zadíval na auto, zavřel dveře a šel zpátky do obývacího pokoje.

„Jsem unavenej a otrávenej, mohl bych spát tisíc let,“ zpíval mi Lou Reed, když jsem se ukládal. Hudba skončila, hrot jehly se zvedl, vrátil se o tři centimetry zpátky a písnička spustila nanovo.

Zvenčí se ozvalo nezřetelné vrznutí. Někdo prošel brankou. Pošta nebo noviny nebo...

Popadl jsem z kapsy županu revolver a zkontroloval si, že je nabitý. Nějak jsem ale věděl, že ti lidé z land roveru asi nebudou nájemní vrazi ani teroristi...

Zaslechl jsem hlasy a pak už sebevědomé zabušení klepadlem.

Šel jsem do předsíně a podíval se kukátkem, jaké má ve dveřích zabudované každý polda jako nezbytné preventivní opatření.

Muž byl vysoký, proplešatělý, trochu ztrápeně vypadající chlápek, který by mohl v televizních zprávách ideálně sehrát roli „náhodného nevinného kolemjdoucího zraněného při přestřelce“. Na sobě měl modrý oblek a boty vyleštěné do autistické dokonalosti. Mohlo mu být tak pětadvacet. Žena měla kaštanové vlasy, byla bledá, hubená, s šedivýma očima. Kolem třicítiky. Bez rtěnky, bez make-upu, bez šperků. Na sobě měla černý svetr, krátkou černou sukni a černé botky s nízkým podpatkem. Nebyla žádná krasavice, alespoň ne v klasickém smyslu, ale pochopil bych, že by kvůli ní mohli jistí muži ztratit hlavu (možná i některé ženy). Čiřela z ní nezvyklá síla a vyrovnanost.

Zasunul jsem osmatřicítku zpátky do kapsy županu a otevřel dveře.

„Pan Duffy?“ zeptal se muž s anglickým přízvukem.

„Ano.“

„Můžeme na chvílku dál?“

Jen na vteřinku mi blesklo hlavou, jestli ve skutečnosti nemůže jít o opravdu dobrý zabijácký tým. Přesně by to odpovídalo tomu, jak by to takový opravdu dobrý tým provedl. Požádat, jestli můžou na chvílku dovnitř, a když se dveře

spolehlivě zavřou a vy jste obrácení zády, nasypat to do vás... Ale tohle byli takřka určitě ti angličtí jehovisté, na které jsem zaslechl stížnosti od lidí v bufetu dole v ulici.

„Ale jistě, jděte do obýváku, tady hned doprava. Dáte si čaj?“

Oba zavrtěli hlavou. Možná podobně jako mormoni nepijí čaj ani kávu.

„Opravdu si nedáte? Voda se právě vaří,“ zakřičel jsem.

„Ne, díky,“ odpověděla žena.

Já si nalil hrnek, vysypal na talířek sáček čokoládových sušenek a odnesl to do obýváku.

Ona se usadila v koženém křesle a on se uchýlil na pohovku.

Každý si vzal jednu sušenku. Misionáři si nezasloužili Velvet Underground, a tak jsem pustil mistrovské velení Lou Reeda *Metal Machine Music*, které totálně vyjebalo s posluchači. Celé album se totiž skládá jen ze smyček se zpětnými vazbami a je plné skřípajících kytar.

„Musíme mít puštěnou muziku?“ zeptal se muž.

Přikývl jsem. „Samozřejmě! Pro případ, že by *poslouchali*,“ prohlásil jsem.

„Pro případ, že by kdo poslouchal?“ zajímal se muž.

Vztyčil jsem prst neurčitě k obloze a přiložil si ho ke rtům. Posadil jsem se, namočil si čokoládovou sušenku do čaje a žvýkal.

„No přece... Jehova,“ začal jsem.

„Kdo?“ zeptal se muž a zamrkal tak pomalu, že člověka napadlo, jestli ho z Lou Reeda náhodou tak trochu neranila mrtvice.

Zvedl jsem si hrníček ke rtům a kývl hlavou směrem k dívce. Zadíval jsem se do jejích zvláštěně bleďých očí a najednou jsem si uvědomil, že jsme se už kdysi viděli.

Uprostřed doušku čaje jsem ztuhl. Víte, jak to chodí v pokeru, ne? Takže určitě víte, jak vám je, když hrajete Texas hold'em a sedíte tam s trojkou a pětkou v ruce, sázka je vysoká, vy už jste na tom bídě s žetony a dealer vyloží flop, ve kterém je dvojka, čtyřka a šestka... a jako lusknutím prstů

či mrknutím oka se už necítíte totálně v hajzlu, ale naopak na vrcholu štěstí. Jediným mrknutím oka...

A hned jsem se cítil poněkud pitomě, jak tam tak sedím v županu a papučích se střapcem.

„My jsme se už někde viděli, ne?“ obrátil jsem se k ní.

„To si nemyslím,“ odvětila uhlazenou angličtinou s téměř nezatelným cizím přízvukem.

Vstal jsem a pana Reeda vypnul. „Ale ano, už jsme se potkali. Ani ne sto metrů odtud na hřbitově Victoria v roce 1982. Zanechala jste mi tam vzkaz ohledně případu, na kterém jsem tehdy pracoval. Jste z MI5, nemám pravdu?“ řekl jsem.

Ani na jednom z nich nebylo nic zvláštního, co by je prozrazovalo, ale o to přece jde, ne? Zahlédl jsem ji tenkrát jenom na okamžik a její vlasy měly jinou barvu, ale byla to ona. To, že mám pravdu, šlo poznat jen z nezatelného škrbnutí oka a mírného našpulení rtů.

„Existuje snad naděje, že bych se dozvěděl nějaká jména?“ zeptal jsem se.

„Já jsem Tom,“ prohlásil muž.

„A já Kate,“ tvrdila žena.

Pořádně jsem si přihnul sladkého čaje a odložil hrnek na konferenční stůl.

„Takže, Tome a Kate,“ spustil jsem, „jak moc přesně jste v prdeli a proč si myslíte, že bych vám já mohl pomoci se z té prdele dostat? Existuje přece spousta policajtů. Spousta dobřejch policajtů. Co přesně vás vede k tomu, že vytahujete mě? Co?“

Spiklenecky jsem na muže mrkl a on znechuceně ohrnul ret. Moje nově nalezená bodrost se mu pranic nezamlouvala. Žena se ale usmála. „Vytahujeme vás kvůli několika věcem, Seane. Za prvé jste v tom, co děláte, velice dobrý. Za druhé nechceme, aby se muž, kterého hledáme, dozvěděl, že vyvíjíme zvýšené úsilí, abychom ho našli. On samozřejmě ví, že po něm policie jde, ale kdyby se začal lidí v jeho okolí vyptávat někdo jako já a Tom... Zkrátka by to mohlo rozeznít poplašné sirény trochu hlasitěji, než by se nám líbilo. A třetí a ze

všeho nejdůležitější důvod je ryze *osobní*. Vy se s tím člověkem, kterého hledáme, znáte.“

„Chodil jste s ním do školy,“ dodal Tom.

Chvilí mi trvalo, než jsem tu informaci strávil. Druhý bod byla čirá polopravda. Ona s Tomem by se nikoho vyptávat nechodili – na to měli v Královské ulsterské policii nebo ve zvláštním oddělení lidi. Ale MI5 na tom byla podobně jako ti angličtí úředníci v Britské Indii, kteří nemohli nikdy sto procentně důvěřovat svým indickým vojákům. V Královské ulsterské policii se nic neudrželo pod pokličkou a byla krajně nespolehlivá, zatímco já se nacházel bezpečně mimo její struktury. Budu vděčný za jakoukoli práci. Vděčný a poddajný.

Usrkl jsem znovu čaje, vzal si další sušenku a zapálil si cigaretu. Bylo samozřejmě jasné, o kom mluvím: chodil jsem do školy s jediným člověkem, o kterého by se mohla MI5 zajímat, a tím člověkem byl Dermot McCann.

„Pane Duffy, kdybych vám mohla navrhnout...“ spustila Kate, ale já jí skočil do řeči.

„Podívejte, zlato, věc se má tak, že já jsem na penzi. Rád bych vám pomohl, ale přišli jste moc pozdě. Prodávám dům a stěhuju se do Španělska. Vybral jsem si nádherný místo s výhledem na Středozevní moře a se svou pravidelnou měsíční výsluhou od Královské ulsterské policie budu v naprostý pohodě.“

„Co tam budete celou dobu dělat?“ zeptal se Tom.

„Nic. Odpočívat. Poslouchat hudbu. Víte, že Haydn složil sto čtyři symfonie? Kdo jich slyšel víc než šest?“

Kate se kousala do rtu a shovívavě se na mě dívala. „Podívejte, Seane, nám je nesmírně líto, jakým způsobem s vámi během posledního roku zacházeli.“

„Kdo jsou ti ‚my‘?“

„Jak jste už stačil pochopit, pracujeme pro bezpečnostní službu,“ řekla Kate.

Byl jsem už nabuzený, ale nechal jsem probublat svůj vztek: „To se snadno řekne, že je vám to *nesmírně líto*, ale ve skutečnosti jste nehnuli prstem, abyste mi pomohli, je to tak?“

„Nebylo to v naší kompetenci,“ řekla Kate.

„Nebo jste celou tu záležitost tak trochu sami způsobili, co? Možná jste to udělali, abyste mě potopili, a potom si sem vtrhnete jako moji spasitelé z druhé strany Irského moře? Jestli je to tak, pak to má sakra přesně opačné účinek, na to vezte jed. Já už jsem dál. Jsem dál duševně i duchovně a zanedlouho už budu dál i zeměpisně. Se Severním Irskem jsem skončil, stejně jako s nepokoji, s paní Thatcherovou, s MI5 a s celou touhle nepovedenou dekádou. Jsem nesmírně šťastnej, že si můžu sbalit tu trochu těžce vydělaných prachů a odjet do Španělska,“ prohlásil jsem.

Tom vypadal znepokojeně, ale Kate po chvilce uvažování zavrtěla hlavou.

„To si nemyslím,“ prohodila.

Odložil jsem hrnek s čajem na krbovou římsu, típl cigaretu do popelníku ve tvaru delfína a zamnul si bradu.

„Ne, věřte mi, já mizím. Jsem jako ten ďábelsky záhadnej kocour Macavity. Nejsem tady. Už jsem vlastně pryč.“

Kate si povzdychla a čekala, až mě ten teatrální záchvat přejde.

Já ale do toho šlapal dál. „A jestli chcete, abych vám našel Dermota McCanna, než odjedu, bude to za hodně vysokou cenu.“

Toma zaskočilo, když uslyšel vyslovit jméno *Dermot McCann* v našem rozhovoru tak záhy, ale Kate jen povytáhla obočí.

„Za jakou cenu?“ zeptala se.

A hned jsme tu měli otázku za šedesát čtyři tisíc dolarů. Co jsem to vlastně sakra chtěl?

„Opětovné dosazení do funkce *detektiv* inspektor. Plnou náhradu ušlého platu a hodnostního zařazení. Můj záznam v trestním rejstříku bude vymazaný a bude na mě pohlíženo, jako bych se *ničeho* nedopustil. Odvelení na policejní stanici podle mého výběru. A pak ještě něco...“

„Co?“ zeptala se Kate.

„Omluvu za způsob, jakým se mnou bylo zacházeno. Omluvu z nejvyšších míst.“

„Od policejního prezidenta?“

„Od Thatcherové.“

„Od paní Thatcherové?“ zeptal se Tom, žasnoucí nad mou drzostí.

„No od pitomýho Denise asi ne.“

„Vám asi přeskočilo, kamaráde!“ vykřikl Tom a oči měl vypoulené, jako by mu měly vyskočit z lebky.

„To je to, co chci. Berte, nebo nechte kurva být.“

„Jistě chápete, že vám můžeme dost nepříjemnit život,“ podotkl Tom.

Vstal jsem a přešel těsně k němu. Měli jsme tváře pár centimetrů od sebe. „Tak to ne, kamaráde, určitě přece nechcete začínat s výhrůžkami, to by byla naprosto špatná taktika,“ řekl jsem.

Kate si odkašlala, vstala a z halenky si smetla imaginární drošky.

„Předpokládám správně, že bude stačit omluvný dopis podepsaný ministerskou předsedkyní?“ otázala se naprosto věcným hlasem.

„Možná,“ odtušil jsem.

„Dobrá, tak to asi musíme zjistit, co pro to můžeme udělat, že?“ prohodila.

Pokynula Tomovi, aby se zvedl.

Doprovodil jsem je k domovním dveřím. „Dáme vědět,“ řekla Kate.

„Chtělo by to brzo, zlato, ve Valencii je prý touhle roční dobou nádherně.“

„Ve skutečnosti je tam překvapivě pošmourno,“ prohlásila a vydala se svižným krokem po zahradním chodníčku.

ŠEROSVIT

Irsko v odstínech černé a zelené pod rozšklebeným couvajícím měsícem. Irsko pod baldachýnem šedivých mračen, pod křídly vran a lopatkami vrtulníků. Noční jízda přes údolí řeky Lagan a zločineckým územím Jižního Armaghu. Hudbou v mé hlavě byla Mahlerova Devátá symfonie, která začíná váhavým, synkopovaným motivem evokujícím Mahlerův nepravidelný srdeční tep...

Nikdy jsem neměl rád vrtulníky: vrcholky kopců vystupující z mlhy, poruchy motorů, rakety země-vzduch – to poslední především. Helikoptéry RAF nad Ulsterem létaly s konstantně zapnutými výstražnými rudými světly v zadní části stroje, ale armáda toto rozumné bezpečnostní opatření z čistě byrokratických důvodů dosud nedokázala zavést. Let z Belfastu byl naštěstí krátký a já brzy uviděl náš cíl.

Vojenská základna v Bessbrook vyrostla kolem přebudované textilní továrny postavené v devatenáctém století kvakery. Dnes fungovala jako regionální velitelství britské armády v hrabství Armagh a zároveň šlo o nejvytíženější heliport v Evropě. Stovky vojáků odtud byly vysílány po celém příhraničním regionu a svá velitelství tady měla většina bezpečnostních agentur a poboček vojenské policie.

Za kotouči ostnatého drátu a obvodovými zdmi chráněnými proti bombovým útokům se nacházeli vojáci ve všech možných uniformách: pěšáci, piloti vrtulníků, výsadkáři, technici, spojaři, mariňáci, na koho si vzpomenete. Bessbrook

představoval směsku všech nejlepších složek britské armády na jednom místě. Základna byla ze všech stran obklopena nepřáteli, a kdyby se IRA někdy zbrchala k nějakému velkému útoku, Bessbrook by dopadl jako francouzští vojáci u Địch Biên Phủ.

Klesli jsme do výšky patnáct set metrů. Všude kolem oblouková světla, reflektory, rudá signalizační světla. Město Newry jen dva kilometry nalevo; hranice s Irskou republikou jen coby kamenem dohodil napravo, zahalená odstrašující temnotou.

„Připravte se na tvrdé přistání! Vy vystoupíte a my okamžitě vzletáme,“ vysvětlil nám kulometčík.

„Co myslíte tím tvrdým přistáním?“ zeptal jsem se, ale to už jsme prudce klesali. Vrtulník Wessex dosedl na obrovské bílé písmeno H.

„Je to na vás! Vystupte!“ zaječel kulometčík.

Přikývl jsem, odepnul se z popruhů a sundal si sluchátka. Běžel jsem pryč od vrtulníku, a jakmile jsem doběhl do bezpečné vzdálenosti, Wessex okamžitě opět vzletl do vzduchu.

Kráčel ke mně mladý vojenský policista s papírem na psací podložce.

„Inspektor Duffy?“

Inspektor?

„Ano, jmenuju se Duffy.“

„Tudy.“

Prošli jsme kovovými pancéřovými dveřmi a pak jsem jej následoval do nitra betonového bludiště. Sestoupili jsme o dvě podlaží a prošli přes několik různých bezpečnostních zón, až jsme se ocitli v tom vůbec nejnižším bodě: ve vlhkém, pochmurném suterénu.

„Tady to vypadá jako během posledních dnů v Hitlerově bunkru.“

Vojenský policista už podobnou poznámku očividně slyšel dřív, ale stejně se usmál.

Vzali mě do vyšetřovny, kde mě zanechali se džbánem vody, židlí, popelníkem a výtiskem *Daily Mirror*. Přečetl jsem si *Mirror* a vykouřil cigaretu.

Na první stránce byl článek o kouzelníkovi a komikovi

Tommyem Cooperovi, který předchozí večer prodělal srdeční mrtvici a zemřel v přímém televizním přenosu. Všichni to považovali za součást jeho vystoupení a dál se smáli, když na jevišti lapal po dechu. „Byl to způsob, jakým by určitě chtěl odejít,“ citoval článek mnohé z Cooperových přátel, ale tomu se nedalo moc věřit.

Po deseti minutách vstoupili Tom s Kate. Tom měl na sobě černý rolák, hnědé kalhoty a rovněž hnědé mokasíny s ozdobnými koženými střapci. Ze všech sil se snažil vypadat nenuceně, ale pod očima měl váčky a jeho tvář byla popelavě šedá. Kate na sobě měla bílou košili a vyšisované džíny. Tom s sebou nesl magnetofon, Kate kufřík. Tom připravil magnetofon, připojil k němu mikrofon a zapnul nahrávání.

„Dvacet hodin jedna minuta, 16. dubna 1984, Bessbrook, hrabství Armagh, Severní Irsko. Pohovor se Seanem Duffym, někdejším zaměstnancem Královské ulsterské policie,“ řekl.

„Pořád ještě někdejším, co?“

Kate otevřela kufřík a podala mi list papíru. Byl to právní dokument, který mě dočasně – s platností do 31. prosince 1984 – dosazoval zpátky do funkce detektiva inspektora v Královské ulsterské policii.

Prohlédl jsem si papír a pak se zadíval na ni. Musela na mně vidět, že nemám radost.

„Co to je za kravinu s tím jednatřicátým prosincem?“

„Je to bohužel to nejlepší, čeho jsme dokázali u policejního prezidenta dosáhnout,“ odpověděla Kate.

„On vás opravdu nemá rád,“ dodal Tom.

„A kde mám dopis od Thatcherové?“

„Ministerská předsedkyně byla o vašem požadavku zpravena a odmítla podepsat dopis s omluvou či vyjádřením lítosti nad údajně nespravedlivým zacházením s vámi ze strany vlády Jejího Veličenstva,“ řekla Kate s pokusem o soucitný úsměv.

„Požádali jste ji vůbec?“

„Ano, opravdu jsme žádali.“

„Ta stará zakyslá mrcha!“

Zadíval jsem se na ni, pak na Toma a na černý magnetofonový pásek otáčející se na magnetofonu.

„Seane,“ oslovila mě Kate tiše. Ve tváři se jí zračilo něco divného, cosi, co bylo těžké popsat. Pod strohým hnědým mikádem byla pohledná a inteligentní, nedalo se odhadnout, co si opravdu myslí, odkud pochází, ale ani jak je ve skutečnosti stará. Nepřekvapilo by mě, kdybych zjistil, že je jí dvaadvacet a právě absolvovala Oxford, ale ani to, že jde o padesátiletou zkušenou veteránku studené války.

„Je to to nejlepší, čeho jsme mohli dosáhnout, aspoň prozatím,“ pokračovala.

„Moc dobrý to není. Chci plnohodnotný zpětný dosazení do funkce a omluvu. Ti chlápci mi nadávali do ‚feniánských hajzlů‘, říkali mi to prakticky do očí. Máte vůbec představu, jaký to bylo, celý ty roky vycházet s podobnými pitomci?“

To pochopitelně neměli. Opravdu ne. Jejich náboženské války byly věcí minulosti. Angličané si to všechno prodělali už před stovkami let.

Tom zabubnoval prsty na stole.

Vzhlédl jsem ke stropu. Co jsem měl dělat? Odjet do toho pitomého Španělska? Pojít tapas a poslouchat nablblé flamenco?

„Jsem ochotný stáhnout požadavek na písemnou omluvu, ale v ničem jiném kompromisy dělat nehodlám,“ řekl jsem.

Tom zavrtěl hlavou směrem ke Kate, jako by jí chtěl naznačit: *Já ti to říkal, je to podělaná primadona.*

„Seane, podívejte, tohle je ta nejlepší dohoda, jaké jsme byli schopni dosáhnout. Dočasný návrat do funkce, návrat na kriminálku. Vráti se vám vaše bývalá hodnost! Prosat tohle v hierarchii Královské ulsterské policie nás stálo spoustu handrkování.“

„Je to k ničemu. Celý to znamená jen tolik, že k jednátřicátému prosinci budu zase na dlažbě,“ řekl jsem a mával papírem jako smutnější a moudřejší Neville Chamberlain.

„Ne, tak to není,“ naléhala Kate.

„Tak *jak* to je?“

„Znamená to, že jste dočasně navrácen do funkce s tím, že na konci roku tu funkci získáte natrvalo... jestliže budou splněny jisté podmínky.“

„A co je to za podmínky?“

„Že nepoškodíte pověst Královské ulsterské policie, že neporušíte žádné přímé rozkazy ze strany nadřízených důstojníků Královské ulsterské policie a konečně že MI5 poskytne policejnímu prezidentovi příznivou zprávu o vaší činnosti během této služby.“

Pokrčil jsem znechuceně nos. „Takže jsem zpátky na zkoušku a ve skutečnosti budu sloužit dvěma pánům. To se mám snažit uspokojit zároveň policajty i MI5?“

„Už to tak bude,“ odušila Kate.

Ale návrat k policii? Do mé bývalé hodnosti? Znovu být detektivem? Staré vzrušení se navracelo...

„Rád bych to všechno viděl písemně.“

„Netlačte na pilu, Duffy,“ zamumlal Tom.

Opřel jsem se do opěradla umělohmotné židle a zahleděl se do rozesmátého obličejce ubohého Tommyho Coopera pod jeho červeným fezem.

„Na co myslíte, Seane?“ zeptala se Kate.

„*Proradný Albion*, to si myslím.“

„Ano. Máte pravdu, když jste opatrný ohledně služebního poměru, ale mýlíte se v tom, že nedůvěřujete mně. Ráda bych zdůraznila, že své slovo dávám jen tehdy, když vím, že je budu moct dodržet.“

„No, to jste dobrá,“ odpověděl jsem jí, ale popravdě řečeno byla její slova zvláště uklidňující.

„A pokud po tom opravdu toužíte, mohu vám sepsat vyjádření, v němž objasním veškeré podmínky vašeho plného návratu do funkce,“ dodala Kate s úsměvem.

Přikývl jsem.

„Tak dobře,“ řekla, otevřela kufřík a podala mi k přečtení a podpisu několik formulářů. Nebylo to žádné drama. Všichni jsme věděli, co udělám.

Připojil jsem svůj podpis na dvě odlišné verze oficiální dohody o mlčenlivosti o utajovaných skutečnostech a formulář zbavující ministerstvo vnitra odpovědnosti za smrt či zranění, k nimž může dojít během výkonu služby. Když jsem s tím byl hotov, Kate si formuláře vzala, pečlivě je srovnala a vložila zpátky do kufříku.

„Tak výtečně. Teď je důležité si uvědomit, že všechno to, o čem s vámi hodláme hovořit, je přísně důvěrné...“ spustila Kate.

„Fajn.“

Odkašlala si. „Tak dobře, pak tedy... Víme už několik let, že IRA v Libyi prochází výcvikem v zacházení se zbraněmi. Po masovém útěku z věznice Maze loni v září jsme dokázali vystopovat devět nebo možná deset uprchlíků z IRA do Tripolisu. Díky spolupráci s naší sesterskou organizací dokážeme většinu z těch jedinců identifikovat. Jedním z nich je, jak jste správně uhodl, Dermot McCann.“

„To je ale chlapík, co? Asi jste ho měli opravdu líp hlídat.“

„To jistě. Nicméně vztahy mezi plukovníkem Kaddáfím a IRA jsou poněkud komplikované, dalo by se snad dokonce říct napjaté, a koncem loňského podzimu se naší sesterské službě podařilo v Kaddáfího režimu rozšířit fámu, že muži z IRA jsou ve skutečnosti agenti Mosadu. Kaddáfí je nechal všechny pozavírat a uvrhnout do jednoho ze svých žalářů.“

„Dobrá práce.“

Zavrtěla hlavou. „Jak je typické pro poněkud barokní intriky SIS, tahle dezinformace znamenala pouze krátkodobý přínos a může naší věci ve skutečnosti spíš uškodit. Kaddáfí od té doby všechny příslušníky IRA propustil a zdvojnásobil své úsilí v jejich vyzbrojení a výcviku.“

Vyprávění převzal Tom: „Jednu laskavost nám ale SIS přece jen udělala. Dokázali získat kopii McCannova vězeňského deníku. Bohužel asi není nijak zvlášť užitečný, ale přesto budeme rádi, když si ho přečtete.“

Podal mi asi dvacet okopírovaných stránek v černém pořadači. Otevřel jsem svazek a uviděl, že obsahuje všelijaké malůvky, politické komentáře, kresby, básničky a stručné pokusy o autobiografii.

„Vy jste to už četli?“ zeptal jsem se.

„Ano, ale McCann bohužel není natolik pošetilý, aby napsal cokoli kompromitujícího.“

„Máte originál?“

„Máme.“